

РОЛЬ ПРАКТИКИ ЩОДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ

In the article the problem on the role of practice in vocational training specialists in service. Solved goal, tasks, content production practices and indicates to its organizational problems.

Keywords: practical training, the future specialist service sector, competitiveness.

В статье рассматривается роль практики по профессиональной подготовке специалистов сферы обслуживания. Раскрыты цели, задачи, содержание производственной практики и указано на проблемы ее организации.

Ключевые слова: практическая подготовка, будущий специалист сферы обслуживания, конкурентоспособность.

Модернізація освітньої системи в Україні висуває нові питання про рівень знань і вмінь фахівців сфери обслуговування. Найважливіше завдання сучасної вищої школи – підготовка компетентного, гнучкого і конкурентноспроможного фахівця, який здатний досягти визначеної мети в різних життєвих ситуаціях.

Реалізація окреслених завдань можлива при умові високого рівня підготовки фахівців сфери обслуговування. У зв'язку з цим теоретико-методологічні основи освіти в туризмі набули широкого висвітлення в науковій літературі нашої країни. Важливі аспекти досліджують Л.В.Кнодель, В.К.Федорченко, Л.Г.Луцянова, Н.А.Фоменко, Л.В.Мороз, М.І.Скрипник, Г.С.Цехмістрова, Г.П.Щука та ін. Разом з тим роль практики щодо професійної підготовки фахівців сфери обслуговування потребує ґрунтовного вивчення і обговорення в наукових колах.

Туристична і готельна сфера вважається прикладною сферою, в якій практичні вміння та навички фахівців виступають визначальним фактором забезпечення їх конкурентоздатності на ринку праці. Незаперечним є той факт, що практична підготовка здійснюється у тісному зв'язку з теоретичною

впродовж навчальних занять у стінах вишів, коли студенти під керівництвом викладачів пізнають ази професійної діяльності. Однак тільки в процесі виробничої практики студенти можуть застосовувати набуті знання та крок за кроком розвивати свою професійну майстерність.

Особливо гостро стоїть питання практики для ОКР «Спеціаліст», адже саме фахівцям даного рівня належить займатись професійною діяльністю на первинних посадах одразу після закінчення вищого навчального закладу і розв'язувати складні завдання та виробничі проблеми в туристичній і готельній сфері. У контексті вищезазначеного основною формою навчання повинна стати тривала праця на підприємствах туризму і гостинності під час виробничої і переддипломної практик, яка забезпечує перший досвід роботи за фахом.

Вивчення досвіду підготовки фахівців з туризму і гостинності в університетах за кордоном засвідчує, що практика на підприємствах складає вагомую частину навчального процесу. Прикладом в Польщі у вищих школах навчальною програмою підготовки фахівців туристичної і готельної сфери на базі декількох туристичних підприємств впродовж останнього семестру передбачено стажування тривалістю 12-14 тижнів. Перед її проходженням складається план практики, назначається зі сторони навчального закладу опікун, який є відповідальний за реалізацію даної програми. Є також опікун зі сторони туристичної фірми, який відповідає за навчання практиканта. Дана практика ділиться на два періоди. За перші два місяці студент є учасником усієї діяльності на фірмі. Наступний період, студент під керівництвом опікуна займає посаду у фірмі і трактується як працівник фірми, отримуючи за це винагороду. Після шести тижнів кожний студент має здати екзамен, який передбачений в програмі практиці. Очевидно, що відбувається все це, завдяки співпраці навчального закладу і туристичних фірм.

Зокрема в Академії Фізичного Виховання в Кракові, Туристичній Вищій школі у Варшаві є так звані «Літні готелі». В даній навчальній структурі студенти мають можливість застосувати свої теоретичні знання на практиці. Адже прийде час коли студент має зустрітись обличчя в обличчя із своїм

клієнтом, якого не цікавить чи це твоя перша практична діяльність чи яка, бо клієнт має надію, що його обслуговує професіонал.

Зміни у підходах до підготовки фахівців сфери обслуговування відбулися на вітчизняних теренах. Освітньо-професійною програмою підготовки ОКР «Спеціаліст» галузі знань 1401 «Сфера обслуговування» визначено нормативну частину змісту підготовки, укладену на основі дисциплін циклу професійно-орієнтованої та соціально-економічної підготовки і циклу професійної та практичної підготовки [1, с.14]. За кількістю передбачених кредитів ЄКТС на вивчення навчальних дисциплін обох циклів переважає практика, при цьому на виробничу практику відводиться 9 кредитів, а на переддипломну 3 кредити, що складає 12 кредитів у порівнянні з 6 кредитами циклу I і 7,5 кредитів теоретичної підготовки циклу II.

На додаток, у 2013 році вступив у дію Закон України «Про зайнятість населення», який забезпечив законодавче врегулювання деяких проблемних питань практичної підготовки студентів та працевлаштування випускників [2].

Метою виробничої практики є закріплення теоретичних знань, отриманих з профільюючих дисциплін задля надання загальної характеристики організаційної структури підприємства і організації управлінської роботи.

Досягнення мети передбачає вирішення наступних завдань: дати загальну характеристику організаційної структури підприємства і організації управлінської роботи; дослідити конкурентний статус підприємства. Оцінити сильні та слабкі сторони підприємства; ознайомитись зі структурою управління за основними видами діяльності: комерційна діяльність; виробнича діяльність; фінансова діяльність; інноваційна діяльність; кадрова і соціальна діяльність.

У результаті проходження практики студенти повинні набути навичок: проведення досліджень; збору матеріалу; узагальнення зібраної інформації; визначення перспективних дій.

Незаперечною умовою досягнення високої результативності підготовки під час виробничої практики є процес налагодження співпраці між освітніми закладами та туристичними підприємствами.

Таким чином, в Україні у вищих навчальних закладах з галузі знань 1401 «Сфера обслуговування» як на державному, так і освітньому рівнях здійснюються заходи щодо удосконалення практичної підготовки майбутніх фахівців сфери обслуговування, як запоруки їх конкурентоздатності на ринку праці, при цьому проблемними аспектами залишається забезпечення студентів відповідними об'єктами практики та включення їх у всі види діяльності туристичного підприємства.

Література

1. Галузевий стандарт вищої освіти України: освітньо-професійна програма підготовки ОКР «Спеціаліст» галузі знань 1401 «Сфера обслуговування України.» [видання офіційне]. // Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України. – К., 2011. – 16 с.
2. Про зайнятість населення: Закон України [Електронний ресурс]. – Назва з титул. екрану. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5067-17/>
3. Щука Г.П. Організація практичної підготовки майбутніх фахівців туристичної індустрії /Г.П.Щука // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. – Луганськ, 2009. – Вип. 10 (173). – С.108–116.